

ornithochore verspreiding kunnen za-den relatief grote afstanden overbrug-gen); het areaal van zijn oorspronke-lijk biotoop (randen van mergelafgra-vingen) is enorm toegenomen in Zuid-Limburg.

Ik wens hierbij deze prachtige voor-jaarsaankondiger met zijn rijke kul-tuurhistorische achtergrond veel suc-ces toe!

Literatuur

- BURGH, J. VAN DER, F.P. JONKER, F.P.M. BUNNIK en D. LANDSMEER, 1983. *Cornus mas* L. als Neder-landse indigeeën en de noordgrens van zijn area-al. *Gorteria* (in prep).
- DOING H., 1962-1963. De buitenplaatsen langs de binnenduinrand van Noord- en Zuid Holland. *Natuur en Landschap* p. 261-281.
- DUMOULIN L.J.G., 1868. *Guide du botaniste dans les environs de Maestricht*. Maastricht.
- FAASSEN A.H.J., 1978. Is de Gele Kornoelje echt wild in Zuid-Limburg? *Natuurhist. Maandbl.* 67: 3-5.
- GRAAF D.Th. DE, 1981. *Uit de Flora van Limburg*. *Natuurhist. Maandbl.* 70: 194-195.
- HEGI G., 1926. *Illustrierte Flora von Mittel-Europa*. Deel 5 (2) München.
- HILLEGERS H.P.M., 1969. De Stintseflora van Ne-derland, het N.O. in het bijzonder. R.I.N.-rapport. Zeist.
- HILLEGERS H.P.M., 1983. De Stintseflora van Zuid-Limburg. R.I.N.-rapport (in prep.)
- JONKER, F.P., 1977. Is de Gele Kornoelje wild in Zuid-Limburg? *Natuurhist. Maandbl.* 66: 150-151.
- JONKER, F.P., 1979. Nogmaals *Cornus mas*. *Natuurhist. Maandbl.* 67: 60-62.
- JANSEN, M.T., H.N. LEYS en J.J.F.E. DE WILDE, 1968. Stintseflora in de Bommelerwaard. *Gorteria* 4, p. 12-15.
- JANSEN, M.T. en D.T.E. VAN DER PLOEG, 1977. Stin-zeplanten in Nederland. *Wetenschappelijke Me-dedelingen K.N.N.V.* nr. 122, Hoogwoud.
- LONDO, G. en H.N. LEYS, 1979. Stinseplanten en de Nederlandse flora. *Gorteria* 9: 247-257.
- MENNEMA, J., A.J. QUENÉ-BOTERENBROOD en C.J. PLATE, 1980. *Atlas van de Nederlandse Flora I*. Amsterdam.
- NIEUWENHUIS, H., 1981. *Stijlhuizen*. Zwolle.
- PLOEG, D.T.E. VAN DER, 1972. Stinseplanten yn Fryslân. Leeuwarden.
- ROMPAEY, E. VAN en L. DELVOSALLE, 1972. *Atlas van de Belgische en Luxemburgse Flora*. Brussel.
- SMIT-KREMER, K. DE en A.J. VAN DER HORST, 1982. *Tuinen in Nederland*. Zutphen.
- WEVER, A. DE, 1911-1923. Lijst van wilgroeïende en eenige gekweekte planten in Zuid-Limburg. II t/m XI jaarboek *Natuurhist. Gen. Limb.* Maastricht.
- WEVER, A. DE, 1942. De Natuur in. Taai boomle-ven en zeldzame boomen. *Natuurhist. Maandbl.* 31, p.17-25.

Natuur en milieu in Limburg: in prijs verlaagd!

H.K. Vijverberg

Stichting Milieufederatie Limburg

Hoe het met het milieu in Limburg is gesteld, is voor de buitenstaander te lezen in de Aanbiedingsbrief bij de begroting van de provincie Limburg. Vijf jaar geleden was dat aanleiding tot de navolgende beschouwing: "Milieu-beheer is uiteraard geen op zichzelf staand beleidsveld, maar als het ware het verlengstuk van de vele maatregelen en handelingen van de diverse overheden. Veel van wat in deze Aanbiedingsbrief onder de hoofdstukken Waterstaat, Natuurbescherming of Ruimtelijke Ordening wordt besproken, is tevens direkt of zijdelings een vorm van milieubeheer. In deze zittingspe-riode hebben het samenspel van wettelijke en feitelijke maatregelen in het belang van een goed milieubeheer verder vorm gevonden en meer greep op de werkelijkheid gekregen."

Veelbelovende woorden in het hoofd-stuk Milieu van de Aanbiedingsbrief bij de begroting 1978, doch in de be-wuste brief staat meer te lezen, terwijl daarnaast er ook een heleboel niet vermeld wordt.

Zo wordt in het hoofdstuk Waterstaat, Verkeer en Vervoer in de paragraaf over de ontgrondingen medegedeeld, dat sinds het op 1 september 1971 van kracht worden van de Ontgrondin-genwet en de daarop gestoelde Veror-dening op Ontgrondingen in Limburg in totaal 494 aanvragen om een ver-gunning tot het ontgronden van terrei-nen zijn binnengekomen. In 331 ge-vallen is de gevraagde vergunning on-der bepaalde voorwaarden verleend,

op 98 vergunningsaanvragen moet nog worden beslist, 52 werden er door de betrokkenen ingetrokken, terwijl slechts 10 aanvragen werden geweigerd. Een simpele rekensom leert, dat nog geen 6% van alle aanvragen werd geweigerd. Het is gemakkelijk graven in Limburg!

In het hoofdstuk wat de Natuurbe-scherming behandelt valt ondermeer te lezen, dat er een beleid gevoerd is dat gericht was op het aanvangen van een beheersprocedure voor het proef-gebied nationaal landschapspark Mer-gelland. Helaas moet nog steeds ge-constateerd worden dat de uitvoeren-de macht betreffende het landschap in Zuid-limburg nog steeds in handen

is van de bestuurderen van de kleine gemeenten. Dat zij zich nauwelijks be-wust zijn van hun enorme verantwoor-delijkheid op dit gebied - of om het an-ders te zeggen dat het hen óf aan visie óf aan geld ontbreekt - is maar al te duidelijk. Nieuwbouwwijken en flat-blokken worden neergepoot op be-boste hellingen of pal naast eeuwe-noude kastelen of boerenhoeven, waardoor de waarde van deze cultuur-monumenten volkomen wordt teniet gedaan. Bossen worden beschikbaar gesteld voor zomerhuisjes en vakan-tiebungalows. Vuilnisbelten verrijzen waar het goedkoop en gemakkelijk kiepen is. Onze verdroomde gehuch-ten ondergaan de zegeningen van "schöner wohnen", imitatiechalets, kitsch hacienda's en aluminium blok-kendozen met een manege om het rustiek te houden. Ook het onlangs vastgestelde Streekplan Zuid-Limburg bevat geen enkele nadere uitwerking van het landschapspark Mergelland. Geconstateerd moet dan ook worden, dat de daden van het Provinciaal Bestuur van Limburg ook in deze niet uitblinken in voortvarendheid. Tot nu toe heeft het zich beperkt tot mooie

woorden - beleidsvoornemens heet dat in ambtelijke taal - op de daden wordt echter nog steeds gewacht.

Er zijn op deze wijze voorbeelden te over om aan te tonen, dat het niet goed gaat met het milieu in Limburg. Op korte termijn zal er dan ook een beleid moeten worden gevoerd dat afgestemd is op het onderstaande programma van eisen.

— Er wordt door de provincie een milieubeheersplan opgesteld analoog aan een streekplan. Dit milieubeheersplan bevat uitgangspunten voor een te voeren provinciaal milieubeleid.

— Uitgangspunt van een te voeren milieubeleid zal zijn het stand-still beginsel.

— Aan de bestaande en nog komende wetten en verordeningen dient vanuit een oogpunt van milieubeheer een zo maximaal mogelijke uitleg te worden gegeven, terwijl de controle op de naleving van deze wetten en verordeningen wordt geïntensiveerd.

— Een snelle opbouw van een technisch-ambtelijk deskundig apparaat is noodzakelijk om een slagvaardig milieubeleid te kunnen voeren.

— De provincie verleent maximale medewerking aan de invoering van de milieueffektrapportage.

— Er komt op korte termijn een provinciaal beleidsplan voor de winning van oppervlaktedelfstoffen.

— Er komt een integraal provinciaal beleidsplan voor de verwijdering van afvalstoffen. (Hieronder vallen ook autowrakken, mestoverschotten, e.d.) Bij de verwijdering van afvalstoffen is hergebruik uitgangspunt.

— Om een provinciaal milieubeleid te doen slagen is een goed georganiseerde inspraakprocedure onontbeerlijk.

De bevolking dient bij beleidsontwikkeling op het terrein van het milieu, de natuur en het landschap en bij vergunningsaanvragen in een vroeg stadium intensief te worden betrokken. Openbaarheid van gegevens is van groot belang voor het al of niet slagen van deze inspraak.

— Bij vergunningsaanvragen inzake wetten en verordeningen welke betrek-

king hebben op het milieu, is het wenselijk bij verlening van deze aanvragen reeds conceptvoorwaarden bij de ter visie liggende stukken te voegen.

— De provincie bevordert het tot stand komen van rampenplannen, die concrete richtlijnen geven aan de bevolking in geval van calamiteiten. De beleidsontwikkeling t.a.v. veiligheidszones (bv. D.S.M.) behoort in de eerste instantie tot de provinciale verantwoordelijkheid.

— Op korte termijn worden concrete beleidsuitgangspunten geformuleerd voor het proef-Nationale Landschapspark Mergelland. De bevolking van het gebied wordt intensief bij deze beleidsontwikkeling betrokken.

— De provincie heeft naast de gemeenten een taak in het behoud en onderhoud van kleine landschapselementen.

— Verbetering van bestaande wegen verdient verre de voorkeur boven de aanleg van nieuwe.

Nu de Aanbiedingsbrief bij de begroting 1983 van de provincie Limburg vermeldt dat de werkzaamheden ter voorbereiding van de totstandkoming van een nationaal landschap Mergelland worden voortgezet, terwijl in het kader van het omhuigingsbeleid en mede gezien het grote aantal aankopen in 1982 de subsidiëring voor de aankoop van natuurterreinen wordt verminderd tot op het niveau van de kapitaalslasten die uit eerdere aankopen voortvloeien, lijkt het goed om na te gaan wat er met de andere voorwaarden voor een goed provinciaal milieubeleid in die vijf jaar is gebeurd.

Het milieubeheersplan is er niet en zal er, ondanks het feit dat andere provincies het reeds hebben vastgesteld, op korte termijn ook niet komen. Het kost te veel tijd, waardoor andere belangrijker zaken blijven liggen is de meest gehoorde reden. Veeleer moet worden aangenomen, dat een dergelijk plan te veel belemmeringen opwerpt voor een te voeren werkgelegenheidsbeleid door deze provincie.

Of het stand-still beginsel wordt gehanteerd is niet na te gaan nu de

schoorsteenuitwerpen uit 'concurrentie'overwegingen niet openbaar zijn, waardoor ieder inzicht in de kwaliteit van de lucht ontbreekt.

De milieueffektrapportage wordt buiten de deur gehouden met het argument dat zij nog geen kracht van wel bezit en zoveel tijd in beslag neemt; het Afvalstoffenplan is er omdat de Afvalstoffenwet het voorschrijft. Verder dan concentratie van stortplaatsen is de provinciale visie echter niet gekomen. Ook het provinciaal beleidsplan voor de winning van oppervlaktedelfstoffen zal er de komende jaren komen, slechts alleen omdat de Rijksoverheid dat wil.

Als je voor een rapport over de zuurteervijver van de D.S.M., waaruit chemische afvalstoffen bodem en grondwater dreigen te vervuilen, meer dan zestig gulden moet betalen, dan is daarmee voldoende gezegd over de openbaarheid van gegevens.

Terwijl het externe veiligheidsbeleid van deze provincie t.a.v. het chemisch complex D.S.M. nog even vaag is als vijf jaar geleden, is ondertussen wel de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in het leven geroepen.

De A.R.O.B.-rechter zal binnenkort beslissen of het terugtrekken van de provinciale bijdrage van f 13.000 aan deze organisatie van 79 man per 1 januari 1984 rechtmatig is.

Tenslotte heeft de provincie zich in de afgelopen jaren sterk gemaakt voor de aanleg van de RW 73, die naast een ernstige aantasting van het Roer- en Swalmdal, nog eens een twintig andere natuurgebieden beïnvloed.

Het verhaal is niet opwekkend. In de tijd van no nonsense, deregulering, decentralisatie en stimulering van de werkgelegenheid zullen natuur en milieu het gelag moeten betalen.

Limburg zal offers moeten brengen voor de werkgelegenheid! Natuurbeschermers pur sang, zoals een Wim de Veen, zullen alle zeilen moeten bijzetten om te redden wat er te redden valt.

Want Limburg houdt opruiming in het bronsgroen eikenhout.